

BETÆNKNING OM UDDANNELSE I PSYKOTERAPI

BØRNE OG UNGDOMSPSYKIATRI

REVIDERET 2023

PSYKOTERAPIUDVALGET

BØRNE- OG UNGDOMSPSYKIATRISK SELSKAB I DANMARK

Indhold

INDLEDNING	3
DE TRE NIVEAUER I UDDANNELSEN	5
GRUNDUDDANNELSEN I PSYKOTERAPI	5
Målsætning for grunduddannelsen	5
Indhold og omfang	6
UDDANNELSEN TIL SPECIALIST I PSYKOTERAPI	9
Målsætningen for specialistuddannelsen	9
Indhold og omfang af specialistuddannelsen	9
UDDANNELSEN TIL SUPERVISOR I PSYKOTERAPI	13
Målsætning for supervisor uddannelsen	13
Indhold og omfang af supervisoruddannelsen	13
GODKENDELSESPROCEDURER	15
GENERELLE BEMÆRKNINGER	17
Etik	17
Forskning og kvalitetsudvikling	17
Organisering af uddannelserne	17

INDLEDNING

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab i Danmark, BUP-DK, reviderer hermed betænkningen om psykoterapi fra 2019. Overordnet har der været et ønske om at opdatere betænkningen så den reflekterer udviklingen i den psykoterapeutiske praksis, er mere fleksibel og fortsat overholder en høj faglig standard.

De vigtigste ændringer:

- 1) Systemisk/narrativ terapi fremstår nu som en hovedteoretisk terapietning og ikke en metode udelukkende til familie terapi samtidigt med at der afsættes 15 obligatoriske timer til det på grunduddannelsen.
- 2) Nyere "bølger" eller "sidegrene" til de 3 hovedteoretiske retninger (kognitiv, psykodynamisk og systemisk/narrativ) får en større plads ved at udvide antallet af timerne der er sat af til "valgfri" retning på grunduddannelsen. Der vil være tale om retninger som praktiseres i Danmark eller udlandet, hvor det teoretiske fundament er på akademisk niveau og hvor der er evidens for behandlingseffekt. Psykoterapiudvalget har udarbejdet en liste over godkendte retninger, som løbende revideres. Mentaliseringsbaseret terapi (MBT), Metakognitive terapi, Compassion Fokuseret Terapi (CFT) og Acceptance og Commitment terapi (ACT), er eksempler på nyere, godkendte sidegrene. Såfremt man ønsker uddannelse i en retning som ikke fremgår af den godkendte liste, kan der søges om godkendelsen af den pågældende retning.
- 3) Den større skriftlige opgave på specialist uddannelsen har til formål at demonstrere specialistens evne til at inddrage teoretisk viden i klinisk praksis samt formidle denne viden. Dette kan nu også udføres ved at holde et foredrag på en times varighed overfor kolleger på et vist psykoterapeutisk niveau. Psykoterapi udvalget skal forhåndsgodkende det forum man præsenterer i. Det anbefales at afholde det lokalt med mulighed for virtuel deltagelse for alle i landet. Afholdelse af foredrag vil bidrage til at opbygge det psykoterapeutiske miljø, og samtidig øge chancen for at specialist uddannelsen gennemføres.
- 4) Kravet om opgave eller foredrag på supervisor uddannelsen bortfalder. Det bliver desuden muligt at starte supervisor uddannelsen umiddelbart efter godkendelse af specialist uddannelsen, med tilføjelse af krav svarende til to årsværk.
- 5) Feedback på egen stil i stedet for egenerapi i specialistuddannelsen indenfor KAT udgår som en mulighed. Feedback på egen stil anses for en naturlig del af et supervisorsforløb og egenerapi vurderes at være vigtig for alle 3 hovedretninger.
- 6) Internetbaseret terapi, hvor behandlingen leveres asynkront, dvs. hvor

kontakten mellem terapeut og patient/forældre foregår udelukkende på skrift via et behandlingsprogram på internettet og hvor besked/svar ikke er tidsmæssigt umiddelbart sammenfaldende, godkendes til i alt 10 timers terapi på både grunduddannelsen og specialistuddannelsen.

- 7) Antallet af deltagere i gruppesupervision udvides fra 6 til 8 for både grunduddannelsen, specialist uddannelsen og supervisor uddannelsen.
- 8) Godkendte specialister og supervisorer fra Dansk Psykiatrisk Selskab (DPS) kan undtagelsesvis undervise i en del af teoriundervisningen på grunduddannelsen i psykoterapi (max 35% på hver retning). Der er en del sammenfald i grundlæggende teorier for de forskellige retninger, uanset om man behandler voksne eller børn og unge, og der er mange godkendte kompetente undervisere i DPS. Det giver flere muligheder for at tilrettelægge undervisningen på grunduddannelsen i psykoterapi i hele landet på et tilstrækkeligt højt fagligt niveau. Det er vigtigt, at underviser har fokus på de forskelle der er på børn og voksne, ift. mentalt udviklingsniveau og børne-psykopatologi. Det er fortsat sådan, at supervisorer, der superviserer på grunduddannelsen i psykoterapi, skal være godkendte specialister/ supervisorer i BUP-DK.
- 9) Man kan efter ansøgning blive godkendt som specialist eller supervisor enten i børn, unge eller begge aldersgrupper.

Det totale timeantal fastholdes på 100 timers teori og superviseret terapi på grunduddannelsen. Både antallet af obligatoriske timer i KAT og Psykodynamisk terapi nedsættes fra 30 til 20, og antallet af valgfri timer forhøjes til 45. På denne måde vil man lokalt i regionerne kunne udnytte de ressourcer man har til rådighed, hvor specialister i forvejen behandler patienter med internationalt godkendt praksis f.eks. MBT og ACT.

Man kan med denne nye ordning blive godkendt som specialist i disse retninger og dermed supervisere på grunduddannelsen på valgfri timer. De samme retningslinier gælder for supervisor uddannelsen.

Ved revidering af betænkningen i 2023 har psykoterapi udvalget bestået af:

Forperson: Bernadette Buhl-Nielsen
Næstforperson: Peter Ramsing
May-Britt Kivikoski Kalvåg Jørgensen
Karen Hansen Kallesøe
Vibeke Høg Bille
FYP repræsentant: Kåre Donskov Nielsen

DE TRE NIVEAUER I UDDANNELSEN

Psykioterapiuddannelsen er organiseret på tre kompetence-niveauer: Grunduddannelsen, uddannelsen til specialist i psykioterapi og supervisor i psykioterapi.

Hvert niveau forudsætter, at det forudgående niveau er opnået. I det følgende gennemgås hvert niveau for sig.

GRUNDUDDANNELSEN I PSYKIOTERAPI

Grunduddannelsen er en obligatorisk del af speciallægeuddannelsen, og opnåelse af autorisation som speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri kræver, at grunduddannelsen i psykioterapi er gennemført og godkendt af **videreuddannelsesudvalget**. Det anbefales at grunduddannelsen påbegyndes under introduktionsuddannelsen, idet den må påregnes at skulle pågå under hele uddannelsesforløbet.

Målsætning for grunduddannelsen

Målsætningen for grunduddannelsen i psykioterapi er at give alle speciallæger i børne- og ungdomspsykiatri en viden om psykioterapeutiske teorier og metoder, kompetence til at visitere patienter til de forskellige former for psykioterapi og til at udøve psykioterapi.

Formålet med psykioterapi er at hjælpe en person (eller familie) til at ændre sit forhold til sit problem eller udvikle sin personlighed fra en mere fastlåst position til en mere fleksibel. Personen kan derved opnå større handlefrihed og livskvalitet. Det er derfor vigtigt, at lægen formår at sætte relevante og opnåelige mål for sine terapeutiske samtaler.

Samtidig er ethvert møde med patient og/eller familie potentielt terapeutisk, og lægen forventes at kunne inddrage og kombinere sin viden, således at selv små muligheder for udvikling for patient og/eller familie udnyttes.

Som speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri vil der dagligt være krav om at kunne tilpasse sin kommunikation efter patientens og familiens behov. Vores patienters svære psykiopatologi stiller særlig høje krav til den behandler de møder. Det er derfor vigtigt at speciallægerne opnår gode kommunikative og terapeutiske færdigheder og kan arbejde kompetent med relationsdannelse med mennesker, der har psykiatriske lidelser.

Psykioterapiuddannelsen skal derfor også målrettes disse opgaver. Uddannelsen skal have fokus på at den enkelte læge opnår teoretisk viden og evne til refleksion over problemformulering, mål og effektvurdering.

Det er således også uddannelsens mål, at give lægen størst mulig kompetence til at handle terapeutisk i alle de relationer og kontekster man traditionelt indgår i, når man arbejder i børne- og ungdomspsykiatrien.

Indhold og omfang

Uddannelsens forankring:

Teoriundervisningen opnås på I- og H-kurser samt på regionale kurser for børne- og ungdomspsykiatere. Udøvelse af terapi samt supervision på denne foregår i arbejdstiden.

Undervisere og supervisorere:

Undervisere skal være specialister i psykoterapi godkendt af BUP-DK. Specialister og supervisorere i psykoterapi, som er godkendte i Dansk Psykiatrisk Selskab, kan varetage en del af den teoretiske undervisning på grunduddannelsen i psykoterapi (max 35% af hver retning).

Supervisionen indenfor de forskellige teoriretninger skal ydes af specialister i psykoterapi godkendt af BUP-DK indenfor samme retning. Se listen over godkendte specialister på hjemmesiden (www.bupnet.dk).

Godkendelse:

Dokumentation for de enkelte terapi og supervisionsforløb samt for gennemgået teoriundervisning indsendes til **BUP-DK's Videreuddannelsesudvalg**, som godkender grunduddannelsen. Find skema på hjemmesiden (www.bupnet.dk).

Indhold:

Som hovedregel følger man de retningslinier for grunduddannelsen der var gældende, da man startede sit H-forløb. Dog kan man vælge at følge betænkningen for 2023.

	Generelt	Systemisk/ Narrativ	KAT	Psykodynamisk	Valgfri	Total
Teori	10	15	20	20	35	100
Udført Terapi		15	20	20	45	100
Supervision		15	20	20	45	100

Dem, der er startet på H-uddannelsen tidligere end 2023 henvises til skemaet i appendix.

De valgfri timer på grunduddannelsen kan såvel indeholde terapi indenfor de 3 hovedretninger og nyere sidegrene efter eget valg.

Internetbaseret terapi leveret asynkront, dvs. hvor kontakten mellem terapeut og patient/forældre foregår udelukkende på skrift via et behandlingsprogram på internettet og hvor besked/svar ikke er tidsmæssigt umiddelbart sammenfaldende, kan udgøre maks 10 timer af de valgfri timer.

Generelle krav

1. En supervisionssession er minimum 45 minutter. Teoritimer er 60 minutter ved enkelt timer. Ved sammenhængende timer indlægges pauser, så teoritimen bliver kortere. F.eks. vil en normal undervisningsdag på 7 timer med frokost og øvrige pauser kunne tælle for 6 teoritimer.
2. En terapisession er minimum 45 minutter og alle terapiforløb skal være på minimum 5 sessioner med sammenhængende supervision. Det er antallet af supervisionssessioner der tæller til forløb, der kan godkendes. Antallet af supervisionssessioner, der kan tælle kan ikke overstige antallet af udførte terapisessioner.
3. Minimum ét forløb á fem timers legeterapi (psykodynamisk) med et barn, der modenhedsmæssigt er maksimalt 11 år.
4. Minimum ét psykodynamisk individuelt terapiforløb á 15 sessioner (med minimum 10 supervisionssessioner – se pkt. 3 ved øvrige kommentarer).
5. Familieterapi: Minimum 20 sessioner og minimum to forløb med to forskellige familier.
6. Minimum 20 sessioner af udøvet Kognitiv Adfærds Terapi (KAT) skal være individuel.
7. Supervision: Minimum 20 sessioner skal modtages individuelt. Heraf skal 10 sessioner være indenfor psykodynamisk og 10 sessioner være KAT. Supervision skal følge samme retning som udøvet terapi.
8. Supervision skal udøves af specialister i psykoterapi godkendt af BUP-DK. Dog kan en person under uddannelse til specialist i psykoterapi, som er på den sidste tredjedel af sin uddannelse, supervisere på grunduddannelsen, forudsat at denne person får supervision minimum for hver anden udøvet supervision. Personen under uddannelse til specialist i psykoterapi kan højst udøve 30 supervisioner på grunduddannelsen. Supervisionen af supervisionen skal være ved godkendt supervisor (dokumentation vedlægges). Den enkelte uddannelsessøgende læge kan højst have 10 supervisionssessioner ved en person under uddannelse til specialist i psykoterapi, som får supervision på denne supervision.
9. Såfremt den uddannelsessøgende udøver familie- eller gruppeterapi med en co-terapeut, som ikke har godkendt kompetence til at supervisere på grunduddannelsen i psykoterapi, skal der tilrettelægges supervision med co-terapeuten.

Anbefalinger:

1. Det anbefales, at man søger at opnå erfaring med både børn, unge og familier indenfor alle tre retninger.
2. Supervision bør omfatte visitation herunder indikation for den valgte terapiform ved den aktuelle sygdomsproblematik. Den bør omhandle behandlingskontrakten, planlægning af terapiens fokus og forløb og evaluering af effekt.

Øvrige kommentarer:

1. Grunduddannelsens sigte er opnåelse af tilstrækkelig viden og praktisk erfaring både hvad angår psykoterapietning og psykoterapiobjekt.

Terapiobjekter i dette regi: individet, familien og gruppen.

2. Det er antallet af supervisionssessioner i et forløb som angiver, hvor mange udførte terapiesessioner der kan tælle i forløbet for individuelt superviserede forløb. Dog kan det psykodynamiske forløb på minimum 15 sessioner godkendes med minimum 10 supervisioner på dette forløb. Ved supervision i gruppe må der max være 8 deltagere i gruppen og supervisanderne skal regelmæssigt fremlægge igangværende terapier (herunder assessment) fra starten af deltagelse i supervisionsgruppen. En supervisionsgruppe på 90 minutter vil under disse forudsætninger tælle for 2 supervisionssessioner.
3. Supervision af familie- og gruppeterapi kan foregå ved at den uddannelsessøgende læge deltager som co-terapeut i familie- eller gruppeterapi sammen med en godkendt specialist i psykoterapi. Der skal aftales for- og eftermøde ved hver session.

UDDANNELSEN TIL SPECIALIST I PSYKOTERAPI

Målsætningen for specialistuddannelsen

Målsætningen er at speciallægen opnår psykoterapeutisk kompetence og færdighed til selvstændigt og rutineret at udføre psykoterapi.

Specialisten opnår psykoterapeutisk ekspertise indenfor en godkendt retning.

Den specialiserede psykoterapeutuddannelse skal være præget af såvel klinisk bredde som af teoretisk og terapeutisk dybde, og der skal indgå egenerapi.

Indhold og omfang af specialistuddannelsen

Specialistuddannelsen skal være indenfor en godkendt retning. Godkendte retninger er enten en af de tre hovedretninger eller en af de nyere bølger eller sidegrene der fremgår af listen.

Påbegyndelse af specialistuddannelsen i psykoterapi forudsætter gennemført grunduddannelse samt to års klinisk børne- og ungdomspsykiatrisk erfaring.

En specialistuddannelse kan dog påbegyndes før hele grunduddannelsen er gennemført og godkendt under forudsætning af, at alle grunduddannelsens elementer (teoritimer, udført terapi med supervision) indenfor den samme retning, som den påbegyndte specialistuddannelse, er gennemført og godkendt. Der skal foreligge dokumentation for dette. Og i øvrigt gælder kravet om to års klinisk børne- og ungdomspsykiatrisk erfaring.

Uddannelseselementer fra grunduddannelsen kan ikke samtidig tælle med i den specialiserede psykoterapeut-uddannelse eller omvendt. Specialistuddannelsen skal tage udgangspunkt i et samlet uddannelsesforløb og løbe over minimum to år. Såfremt den valgte uddannelse ikke indeholder alle elementer, skal de manglende elementer indhentes af anden vej og dokumenteres særskilt.

Hvis specialistuddannelsen kun har fokuseret på børn eller på unge, så kan uddannelsen suppleres med særskilt uddannelse, såfremt man ønsker at supervisere bredt aldersmæssigt.

Efter individuel vurdering, kan psykoterapiudvalget tage stilling til merit ift. ansøgere der har taget specialistuddannelse indenfor nyere sidegrene (fx MBT eller ACT), såfremt de også ønsker godkendelse indenfor den overordnede retning (psykodynamisk, kognitivt eller systemisk/narrativ).

Psykoterapiudvalget kan rådgive ansøgere ved behov.

Udført terapi:

Krav: 80 sessioner (individuelt, gruppe eller familie alt efter uddannelse og retning).
Gennemførelse af mindst 5 assessments.

Internetbaseret terapi (asynkront) kan maksimalt udgøre 10 af de 80 sessioner.

Modtaget supervision:

80 sessioner á min. 45 minutter individuelt eller i gruppe, såfremt der er max 8

deltagere i supervisionsgruppen og supervisanderne fremlægger igangværende terapier (herunder assesment) regelmæssigt fra starten af deltagelse i gruppen. Supervision skal udøves af supervisorer i psykoterapi indenfor samme terapiretning og som er godkendte som sådan i BUP-DK, eller af en supervisor, der har en lignende godkendelse i internationalt regi. Lærere på uddannelsen, som kan supervisere børne- og ungdomspsykiatere, skal udover at være godkendte som supervisor i psykoterapi, have mindst to års erfaring med at arbejde med psykoterapi med børn og unge.

En del af supervisionen kan foregå ved specialist i psykoterapi inden for den samme retning, såfremt vedkommende er i gang med supervisoruddannelse og får supervision på sin supervision (højest 25%).

Assessments: 5 assessments skal gennemgås og godkendes af supervisor.

Modtaget teori:

Krav: 90 timer. Teoritimer er hele timer ved enkelt timer. Ved sammenhængende timer indlægges pauser, så teoritimerne bliver kortere end en time. Således vil en normal undervisningsdag med 7 timer inklusive frokost og andre pauser, kunne tælle for 6 timers undervisning.

Opgave eller foredrag

I forbindelse med uddannelsen som specialist i psykoterapi skal der skrives en klinisk-teoretisk opgave på 4-6000 ord eller afholdes et foredrag af minimum 1 times varighed, hvor der demonstreres kompetencer ift. at koble teori og psykoterapeutisk klinisk praksis. Opgaven eller foredraget skal tage udgangspunkt i en klinisk problemstilling fra en af de terapier, som kandidaten har bragt til supervision. Opgaven eller foredraget skal laves som en klinisk-teoretisk redegørelse, der bearbejder et eller flere temaer. Der skal altså vælges en klinisk problemstilling, som danner grundlaget for opgaven/foredraget. Den teoretiske vinkel man vælger at belyse den kliniske problemstilling ud fra skal drøftes og sættes i kontekst ud fra relevant litteratur.

Det kan anbefales, at der enten tages udgangspunkt i en problemstilling som gennem uddannelsen har optaget kandidaten eller en problemstilling, som kandidaten efter en svær og udfordrende periode er kommet videre med. Opgaven eller foredraget kan på denne måde blive et element for uddybning af den erfaringsdannelse, som i øvrigt er opnået gennem uddannelsesforløbet. Foredraget skal præsenteres i et passende forum på akademisk niveau med tilstedeværelse af kolleger på et vist psykoterapeutisk niveau. Psykoterapi udvalget skal forhåndsgodkende det forum man præsenterer i.

Opgaven eller foredraget skal bedømmes af lærere på den (godkendte) uddannelse som kandidaten har fulgt. Alternativt kan opgaven/foredraget bedømmes af godkendt supervisor i psykoterapi (indenfor samme retning som kandidaten har taget uddannelse i).

Egenterapi:

Krav: 60 sessioner á 45 minutter individuelt eller 100 sessioner i gruppe.

Gruppeterapi kan sammenlægges med individuel terapi, hvor gruppeterapi tæller med en faktor 3/5 i forhold til individuel terapi. Egenterapi kan opstarte inden opstart af specialist uddannelsen.

Indenfor kognitiv adfærdsterapi og systemisk/narrativ terapi er der frit valg ift. retning af egenterapi.

Indenfor psykodynamisk terapi skal alle egenterapi timer være indenfor psykodynamisk retning.

Psykiaterudvalget kan tage stilling til individuelle ansøgninger.

Egenterapi skal udøves af specialister eller supervisorer godkendt enten i DPS, Dansk Psykologforening eller i BUP-DK. Egenterapi udført af psykologer godkendt i Dansk Psykologforening som specialist eller supervisorer i psykoterapi kan godkendes såfremt dokumentation fra psykologforeningen fremsendes.

Udøvet supervision af supervision :

10 sessioner á 45 minutter psykoterapisupervision. Supervision af denne supervision, skal superviseres med minimum 5 sessioner (hver anden gang) indenfor samme terapi retning.

Supervisionen kan udføres af en person, der er godkendt som supervisor af BUP-DK.

Kompetence:

Specialistuddannelsen i psykoterapi giver kompetence til at udføre psykoterapi på et specialiseret niveau samt undervise og supervisere indenfor den valgte retning på grunduddannelsen. Godkendelse som specialist indenfor nyere bølger eller sidegrene medfører at man kan supervisere indenfor den valgfri dele af grunduddannelsen. Man kan supervisere terapier ud fra den aldersgruppe man er specialist godkendt, til dvs både børn og unge eller en af aldersgrupperne. Se desuden nedenstående skema vedr. kompetencekrav, læringsmetode og evalueringsstrategi.

I skemaet er kompetencekrav, læringsmetode og evalueringsstrategi for uddannelsen som specialist i psykoterapi stillet op.

	Kompetencekrav	Eksempler	Læringsmetode	Evaluerings-strategi
1	Redegøre for teori af den af specialisten valgte psykoterapeutiske behandlingsmetode, herunder redegøre for historisk udvikling, behandlingstilrettelæggelse, effektmål	Psykodynamisk psykoterapi Systemisk terapi /narrativ Kognitiv adfærdsterapi	Teoretisk undervisning i metoden 90 timer over 2 år	Godkendt undervisningsforløb i godkendt uddannelse
		Fordybelse i et specifikt emne	Klinisk teoretisk skriftligt opgave eller foredrag	Godkendt af uddannelses-institutionen eller supervisor indenfor samme retning
2	Anvendelse af teori i klinisk praksis	- Psykodynamisk psykoterapi - Systemisk/narrativ terapi - Kognitiv adfærdsterapi	Udført terapi 80 sessioner under supervision Supervision 80 sessioner individuelt eller i gruppe	Godkendt supervision
3	Bevidsthed om indflydelsen af egen tænkning, følelser og adfærd i den terapeutiske relation	Demonstrere udforskningen og anvendelsen af denne bevidsthed i det terapeutiske arbejde	Egenterapi: 100 sessioner i gruppe eller 60 sessioner individuelt.	Gennemført egenterapi og evt. feedback på egen stil. Dokumenteret af godkendt terapeut/supervisor
4	Gennemføre undersøgelse af patienten og ud fra dette vurdere anvendelse af terapeutisk metode eller behov for modifikation af metoden	Vurdering/Caseformulering under inddragelse af Udviklings-psykologi, Psykopatologi, Diagnostik, Sociale forhold, Evidensbaseret praksis	Gennemførelse af undersøgelsen Mindst 5 assessments	Audit ved supervisor
5	Vurdere effekt af behandling	Løbende evaluering i relation til mål fx via Feedback Informed Treatment (FIT) eller Patient-Reported Outcome Measures (PROM).	Udføres under supervision under og efter behandling	Godkendt supervision
6	Udvide kendskab til supervisionsteorier		Litteraturstudium og/eller teoretisk kursus	Godkendt af supervisor
7	Udføre psykoterapi-supervision af individuelle forløb 10 sessioner		Udføres under supervision af en supervisor 5 sessioner	Godkendt af supervisor

UDDANNELSEN TIL SUPERVISOR I PSYKOTERAPI

Målsætning for supervisor uddannelsen

Målet er, at sikre kompetencen indenfor den valgte psykoterapiretning, og at udvikle og konsolidere evnen til at formidle teori og praksis til andre. Supervisoruddannelsen bør således være en yderligere specialisering og fordybelse i den valgte psykoterapeutiske retning.

Som supervisor er det nødvendigt at holde sig orienteret om teoriens og metodens seneste udvikling. Formidlingstræning og -teorier må beherskes med henblik på at uddanne og supervisere specialister i psykoterapi og andre faggrupper indenfor klinisk psykiatri.

Indhold og omfang af supervisoruddannelsen

Påbegyndelse af supervisoruddannelsen forudsætter færdiggjort specialistuddannelse i psykoterapi indenfor den valgte retning.

Supervisor anerkendelse kan opnås på to måder:

1. Supervisoruddannelse startes minimum 2 år efter godkendelse som specialist

Efter endt specialist uddannelse forudsættes to års praktisk klinisk og undervisningsmæssig erfaring inden supervisor uddannelsen påbegyndes.

Nedenstående krav skal ligeledes være opfyldt.

Udøvet supervision:

80 sessioner.

Modtaget teori:

40 timer. Minimum 20 timer indenfor den valgte retning og 20 timer ikke retningspecifik teori.

Modtaget supervision:

40 sessioner á min. 45 minutter supervision af supervision individuelt eller i gruppe med max 8 deltagere af supervisor indenfor samme retning.

2. Supervisoruddannelse påbegyndes lige efter godkendelse som specialist

Ovenstående krav skal være opfyldt fraset tidskriteriet. Desuden tillægges 2 årsværk bestående af 60 sessioner psykoterapi med børn/unge, 40 sessioner supervision på grunduddannelsesniveau samt 10 timers undervisning i psykoterapi. Samlet skal man dermed have 60 sessioner psykoterapi, 120 sessioner supervision og 40 sessioner supervision af supervision samt modtage 40 timers teori.

Kompetence:

Ved supervisoruddannelsen opnås kompetence til at supervisere, yde undervisning og tilbyde egenerapi på specialistuddannelsen i psykoterapi. Desuden er det hensigten, at supervisor udnytter sine kvalifikationer i forskellige behandlingsmiljøer.

I supervisionen skal indgå vurdering af effekten af supervisionen. Det anbefales at anvende ratingscales og video.

Undervisere og supervisorer:

Personer med supervisorkompetence indenfor den valgte retning godkendt i BUP-DK, DPS eller Dansk Psykologforening. Såfremt supervisor ikke er godkendt i BUP-DK, skal supervisors godkendelse dokumenteres, når der ansøges om godkendelse af uddannelsen som supervisor i psykoterapi.

I skemaet er kompetencekrav, læringsmetode og evalueringsstrategi for supervisor uddannelsen stillet op

	Kompetencekrav	Læringsmetode	Evalueringsstrategi
1	Rutine i anvendelse af den psykoterapeutiske behandling	Aktivt udøvende metoden	Gennemførte forløb
2	Redegøre for supervisionsteorier	Teoretisk undervisning 40 timer	Godkendt af uddannelsesinstitutionen eller godkendt supervisor indenfor samme retning
3	Erhverve og anvende supervisionspædagogiske færdigheder	Kursus 40 sessioner supervision individuelt eller i gruppe af udført supervision	Godkendt supervision
4	Rutine i supervision	Udøve 80 timers supervision	Godkendes af uddannelsesinstitutionen
5	Vurdere effekten af supervision	Dialog mellem supervisander og supervisor	Godkendt af supervisor

GODKENDELSESPROCEDURER

Godkendelse af grunduddannelsen i psykoterapi:

Sker ved elektronisk fremsendelse af udfyldt ansøgningskema (hentes på www.bupnet.dk) og vedlagt indscannet dokumentation for de enkelte dele i det samlede uddannelsesforløb til **Videreuddannelsesudvalget i BUP-DK**. Se www.bupnet.dk

Godkendelse af specialistuddannelse i psykoterapi:

Sker ved elektronisk fremsendelse af udfyldt ansøgningskema (hentes på www.bupnet.dk) og vedlagt indscannet dokumentation for de enkelte dele i det samlede uddannelsesforløb til **Psykoterapiudvalget i BUP-DK**. Se www.bupnet.dk

Godkendelse som specialist i psykoterapi ved uddannelser i udlandet.

Der kan søges om godkendelse som specialist i psykoterapi, når ansøger har gennemgået en uddannelse svarende til minimumskravene for den i betænkningen beskrevne specialist uddannelse i psykoterapi. Hvis uddannelsen ikke fuldt ud lever op til kravene i betænkningen, kan der søges om merit for uddannelsens elementer. Der skal indsendes dokumentation i form af uddannelsesbevis, beskrivelse af uddannelsen herunder beskrivelse af undervisere og supervisorere på uddannelsen med angivelse af kvalifikationer.

Godkendelse af supervisoruddannelse i psykoterapi:

Sker ved elektronisk fremsendelse af udfyldt ansøgningskema (hentes på www.bupnet.dk) og vedlagt indscannet dokumentation for de enkelte dele i det samlede uddannelsesforløb til **Psykoterapiudvalget i BUP-DK**. Se www.bupnet.dk

Godkendelse af specialist- og supervisoruddannelsesinstitutioner/steder:

Vurdering og godkendelse af den enkelte uddannelse eller dele heraf sker ved henvendelse til Psykoterapiudvalget gennem en redegørelse for uddannelsens:

- 1) Adgangskriterier
- 2) Uddannelsens omfang og indhold
- 3) Evalueringsmetoder
- 4) Lærerkræfter, som skal være supervisor godkendte i psykoterapi i BUP-DK .
- 5) Egenterapi
- 6) Mulighed for at udfærdige skriftlig opgave eller afholde foredrag

En godkendelse af psykoterapeutiske uddannelser er gældende i 5 år, hvorefter der skal ske en genansøgning. BUP-DK's bestyrelse er ankeinstans for godkendelse af uddannelsessteder.

Det påhviler uddannelsesinstitutionerne at gøre udvalget opmærksom på væsentlige ændringer i uddannelsen herunder ændring i lærerkræfter.

Det er sjældent at uddannelsesstederne kan opfylde alle kravene til en

specialistuddannelse eller supervisoruddannelse i psykoterapi. I ansøgningen må uddannelsesstederne redegøre for, hvilke krav de kan opfylde i forhold til den pågældende uddannelse.

Uddannelsesreglerne gælder for børne- og ungdomspsykiatere.

Der er i 2005 indgået en samarbejdsaftale med Dansk Psykolog Forening (DP). Ifølge denne kan psykologer, som er specialister i psykoterapi og godkendt i DP efter ansøgning blive anerkendt på specialistniveau under forudsætning af to års klinisk børne- og ungdomspsykiatrisk erfaring samt dokumentation for kompetencer, der kombinerer psykoterapeutisk klinisk erfaring med teori på linje med en større skriftlig opgave eller foredrag. Der er særskilt ansøgningskema til dette på www.bupnet.dk.

1. Psykologer med specialist godkendelse i DP kan blive godkendt som specialister i psykoterapi i BUP i deres hovedteoretiske retning hvis de også har lavet en klinisk-teoretisk opgave/foredrag i hovedteoretisk retning og har 2 års anciennitet i BUP.
2. Alle andre psykologer skal opfylde alle krav svarende til vores specialist uddannelse (inkl opgave/foredrag) og have 2 års anciennitet i BUP.
3. Adgangskravene for psykologer på specialistuddannelse som udelukkende søger godkendelse som specialist i BUP regi (dvs ikke er blevet godkendt i DP regi) , er at man har samme kvalifikationer som læger dvs man er autoriseret OG har psykoterapi teori og supervision ved godkendt specialist/ supervisor i BUP. Omfanget af teori og superviseret psykoterapi skal svare til minimums tal i grunduddannelse for den pågældende teoretisk retning plus 10 timer.

Ved ansøgning om godkendelse skal anvendes samme ansøgningskema, som lægerne bruger.

Psykologer der har godkendelse som supervisor i psykoterapi i Dansk Psykologforening kan efter ansøgning umiddelbart blive anerkendt på supervisor niveau i BUP-DK. Psykologer, der udelukkende er godkendt på supervisor niveau i BUP-DK kan ikke supervisere på grunduddannelsen i børne- og ungdomspsykiatri, her kræves godkendelse på specialistniveau i psykoterapi efter de i betænkningen beskrevne krav for dette niveau.

Oplysninger om godkendte specialistuddannelser, godkendte specialister i psykoterapi og godkendte supervisorer i psykoterapi kan findes på www.bupnet.dk

Der henvises i øvrigt til Målbeskrivelsen på Sundhedsstyrelsens hjemmeside, www.sst.dk hvoraf det fremgår hvilke kompetencer i speciallæge uddannelsen, der tilegnes under grunduddannelsen i psykoterapi.

GENERELLE BEMÆRKNINGER

Etik

Det er god klinisk praksis, at indikation for at tilbyde psykoterapeutisk behandling vurderes for alle patienter, som henvises til behandling for psykisk lidelse.

Psykoterapeuten må være fortrolig med lægeforeningens etiske principper, især pkt.14: En læge må aldrig bruge sin rolle til at udnytte en patient.

Som i andre læge/patientforhold, påhviler det psykoterapeuten at søge supervision hos erfarne kolleger ved behov.

Forskning og kvalitetsudvikling

Psykoterapeutisk behandling bør foregå med evidensbaserede behandlingsmetoder. Psykoterapeuten bør være i stand til at udøve evidensbaseret praksis, opsøge, vurdere og formidle ny viden indenfor forskning i psykoterapi. Dette bør indebære kendskab til både effekt- og proces-forskning.

Kvalitetsudvikling og/eller forskning bør indgå som en naturlig del af al psykoterapeutisk behandling.

Organisering af uddannelserne

Grunduddannelsen er en obligatorisk del af speciallægeuddannelsen, hvorfor ansvaret for sikring af denne påhviler det enkelte uddannelsessted. I praksis sker det ofte i et samarbejde mellem regionerne om et eller flere uddannelseselementer. Dele af den teoretiske uddannelse dækkes ved deltagelse i to specialespecifikke kurser i speciallægeuddannelsen i Børne- og ungdomspsykiatri: Introduktionskursus og H-kursus i psykoterapi.

Specialist- og supervisoruddannede læger og psykologer er en forudsætning for uddannelsen af speciallæger i BUP samt for at sikre psykoterapeutisk behandling på et højt specialiseret niveau i BUP. Det anbefales derfor at regionerne har fokus på at der er tilstrækkeligt med specialister og supervisorere til at varetage denne opgave. Specialistuddannelser udbydes både i privat og offentligt regi. Evt. regionale tilbud om specialist uddannelser kan findes på www.bupnet.dk.

Supervisoruddannelser udbydes i både privat og offentligt regi. De lægger vægt på fortsat fordybelse efter endt specialistuddannelse i psykoterapi. Evt. regionale tilbud om supervisoruddannelser kan findes på www.bupnet.dk.